

מסורת הש"ס

(א) [למקנן ד:נה:א] (ב) [לעיל
(ו:א] (ג) עדות פ"ד מ"א,
(ד) [תוספתא פ"ג] כ"ב מ"א:
ע"ש כהנא דל' ע"ש,
(ה) ד"ז ש"ך לעיל י"ט.

תורה אור השלם

1. וְזֶה תוֹרַת הַהֲזִיָּר
ביום מלאת ימי נזיר
יָבִיא אֹתוֹ אֶל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד: במדבר ר"י

נוסחת הריב"ן

[א] נטמאת: [ב] קנסה הוא
דקנסה: דב"ש סברי כי
גליון מירות מרובה של ק'
יוס ב"ש חומרים מיר ל'
משום דלרץ העמים טמאה
הוא לא משבי מירות דמירל'
לכי ימנה ל' יוס דמירות
טמאה בלרץ יסרלה דמיר'
וב"ש כ"י ס"ד: [ג] ע"ש:
[ד] כ"י גליון ולי ס"ד:
[ה] בלרץ מיר: [ו] ביום:
[ז] דעדיין: [ח] (יוס) ללא
כב"ש: [ט] ביום: [י] ל' יוס:
כ' ואית ספרים דמכ"י ביה
מנא נמי ד"ה ושבטא אלס
הס"ד: [ל] ד"ש: [מ] בבל
מוקם ש"ס ע"ש כתי עדים
כ"י:

הגהות הב"ח

(א) נבי וזה מורה נזיר
ביום מלאת הטהרה
אמרה: (ב) רש"י ד"ה
ח"ש עלמה וכו' ש"מ דלא
נטמאת משום דלארץ
מיר: ר' יהודה וכו' בסוף
שבע ראשונים אצל א'
ביום מלאת דעדיין ה'
לה יוס אחד או ב' מה'
וכ' לדברי הכל דהא
נטמאת תוך מלאת ה'
י"ד וכו' בסוף י"ד ביום
מלאת הטהרה: (א) ד"ה על
מה נתקן על כת אחת
אחד כליל והד"ה ע"ש ביום
וכ"ה וכו' דיש בכלל וכו'
אצל בשתי כתי:

הגהות מהר"ב

[א] תוס' ד"ה למא וכו'
וכ"ה סברי אע"ג דגלוי לכל
טומאה דרבנן הוא ואינה
כשאר אהל מן תביות אע"ג
עד אהל נחמק. וי"ב
אפ"כ אינו גלוי לכל
טומאה דרבנן הוא כשאר
אהל וכו' דל"ל ע"ש איה:
[ב] ד"ה מיר וכו' וי"ב מה
שכתבו בספרים ועוד וכו'
נ"ב ע"י א"מ:

הגהות התוספות

1. צ"ל טעויה הוא משום
דמיחלפא כשאר טומאות.
2. כ"ס' שנטמאת. ויש
מוקדם דגברי הית'
מחית נטמאת עד מחית
בסוף מנין. 3. צ"ל עד
מנחמין. ומחית ועוד נחמק.

וכ"ה סברי משום אוירא גזרו. וחמירא טומאתה ומשום הכי זריכה
דמיהו כבתחלה: לא דכ"ע משום גושא גזרו. דקילא אטומאה והאי
לחמרו לה דתיהדר לנזירותה קנסא צועלמא הוא דקנסה:
איבעיא להו. הא דל"ר יהודה דלא היתה מירה אלא י"ד ג'
בשנטמאת קאמר: ואליבא דב"ש.
דכשעלה לארץ והיתה עושה ל' יוס
כב"ש נטמאת טומאת מת וסתרה
את הכל ועשתה ו' שנים אחרים
כבתחלה: או דלמא שלא נטמאת.
אלא בשביל שזאת בלרץ העמים
ועלתה לא"ע עשתה ו' שנים כבתחלה
ואליבא דב"ה: ס"ש עלמה לארץ ואי
ס"ד כו' [ד]. ואי ס"ד כשנטמאת
ואליבא דב"ש אי הכי י"ד שנה ול' יוס
וכיעיא ליה שהרי בתוך ל' נטמאת
וסתרה שבעה ראשונים אצל לא ויוס
ו' שנים ול' יוס היה לה למנות מחמיהן
אלא מדלא תני הכי אלא י"ד שנה ש"מ
דכלל נטמאת (ה) ה' מיירי ר' יהודה
ואליבא דב"ה: ע"א איבעיא להו. הא
דל"ר יהודה לא היתה מירה אלא י"ד
שנה כשנטמאת עוד טומאה אחרת
בסוף שבעה ראשונים אצל לא ויוס
מלאת וועדיין יש לה יוס אחד או
ב' מן ה' שנים ולבסוף ו' שנים עלתה
לארץ ומנתה ו' שנים אחרות שהרי
סותרת ו' שנים ראשונים לר"ה דהא
נטמאת הרי י"ד שנה ולהכי לא אמרי
ב"ש דלריכה למנות ל' יוסים בלרץ
דהא כגוי לה באותו ו' שנים שהיא
מונה בלרץ תאם שבע עלתה לארץ כו'
ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש
דנטמאת בסוף ו' ראשונים וחזרה
ונטמאת בסוף י"ד כדלמא ת"ק אי
הכי י"ד שנה ול' יוס איבעי ליה לרבי
יהודה למימר דכיון שנטמאת בסוף י"ד
עוד ל' דהא ק"ל דכי נטמאת ביום
מלאת מונה ל' ו' תניא נמי הכי דלר'
יהודה אית ליה דכי נטמאת ביום מלאת
מונה ל' וכיון דק"ל הכי ודאי הא

דל"ר יהודה לא היתה מירה אלא י"ד שנה בשלא נטמאת וקא פליג
אתנא קמא דסבירא ליה לרבי יהודה דלא נטמאת כלל אלא לבסוף
שבע שנים עלתה לארץ והורוה שהיה מירה עוד שבע שנים.
ובלשון הזה דן ר"א צ"ח יצחק הלוי לפני רבינו קובלא (כ"ל ו"ה)
גליון (כ) [ז] (א) כס' אהרן שם קיבל עליו מירות
ואחד אומר חמש שנים: שב"ש אומרים נחלקה העדות.
הואיל ואין
שם ב' עדים על ב' שנים: וב"ה אומרים. מ"מ שניהם מעידים על
ב' שנים לזיוש בכלל חמש שנים ולא נחלקה עדותם וזאבל בשני
כתי עדים אחת אומרת שמים ואחת אומרת חמש דברי הכל יש
בכלל חמש שמים: אמר רב הכל מודים במונה. שנחלקה עדותם:
מאי אינימא צאחד אומר חמש ולא שמים ואחד אומר שמים
ולא חמש. פשיטא דנחלקה עדותם דהא קא מכחשי אהרדי אלא אחד אומר
כגון שהאחד אומר אחת שמים והאחד אומר שלש ארבע חמש:
הא

שגדר שני נזירות וא"ו מעידין שגדר חמש נחלקה עדותן. ואין כאן מירות כלל וא"מ הכי דמי אס שחק הנודר שתיקה כהודאה דמיא וי"ל
שהנודר מכחשי כל אחת ואחת דאי מודה למה לא יהיה כהודאתו א"נ כחומר איני יודע והשתא זריך לידון לפי העדות א"נ כששומק
וצאו שתי הכיתות יחד דלא הוי שתיקומיה כהודאה דלאו מודה הוא דלמא מה לי להכחישן הא שתיקן מכחישן זה את זה: וב"ה אומרים יש
בכלל חמש שמים. [ומונה] ב' דהוי כחלו חמור שתיקן שמים נדרת:

קתני רישא ב"ש ב'. כל זה לא היה זריך דודאי צרישא קיימין ולשון מיר משונה: ברתניתי. דקתי דפליגי ב"ש וכו"ה בשתי כתי
עדות [דלא כהאין] תנא ד"ה ישמעאל: אמר רב הבל מודים במונה. שנחלקה עדותם לרבי ישמעאל דלמא דפליגי בית שמאי
ובית הלל צכת אחת היינו כשאומר אחד שמים ואחד אומר חמש אצל אס מונה דמסקין ואילן נחלקה העדות: מאי קאמר. כלומר
והיכי דמי מונה דקאמר אינימא דקא מכחשי אהרדי להדיא כדקאמר חמש ולא שמים כו' פשיטא דנחלקה עדותן ומאי קא משמע לן רב
אלא

מי שאמר פרק שלישי נזיר

ב.

לימא בהא קמפליגי רב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו
וב"ה סברי משום אוירא גזרו. אית ספרים דגרסי הכי
דב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו עליה ולא על אוירא ומותר
ליכנס זה בשדה חיה ומגדל וכו"ה סברי אפילו על אוירא גזרו
ומש"ה החמירו לסתור הכל וקשה
לגירסא זו דמאי טעמא דב"ש דנהי
דלא גזרו כי אס משום גושא מ"מ
לסתור הכל מידי דהוה אצית הקצרות
דאינו מטמא צאזיר ואפ"ה סותר הכל
לכן נראה דגרסין איפכא ב"ש סברי
משום אוירא גזרו והחמירו בלרץ
העמים וב"ה סברי משום גושא גזרו
וא"מ והשתא נמי מאי טעמא דב"ש
אטו משום דהחמירו זה יותר מקמי
לא יסמור אלא ל' וי"ל דלן הכי נמי
דכיון דהחמירו זה לגזור על אוירא גלוי
לכל דאומה טומאה אינה אלא מדרבנן
ולכן כגוי לן דיסמור שלשים יוס דלא
מיחלפא בטומאה דלורייטא וכו"ה
סברי משום גושא גזרו וכיון דלינה
קקצר זריך יסמור הכל ומשום
דמיחלפא ארץ העמים נקצרות ובענין
בסוף וז' אילכ צפ' כהן גדול (לקט
דף קד' דקאמר אי משום אוירא ל"ל
הזאה אצל אי משום גושא נחא
דטעמא דהזאה כשאר טומאות ולפ"ו
ה"ג לא דכ"ע משום אוירא גזרו ולכן
ניחא לב"ש דלא קנים אלא ל' יוס
וכ"ה סברי א' אע"ג דגלוי לכל טומאה
דרבנן הוא ואינה כשאר אהל קנסין
ליה כבתחלה נטמאת וצוקנסה הוא
דפליגי: בשנטמאת ואליבא
דב"ש. [אמרן] רבי יהודה דהוצרכה
למנות ל' יוס צא"י ונטמאה בסוף ל'
יוס צא"י ומנתה עוד ו' שנים שהרי
הוצרכה לסתור כל מירות ומנאל דלר'
יהודה היתה י"ד שנים ול' יוס והיינו
דוקא דב"ש דלן זריך למנות כס"י רב
ל' יוס לבד דאי לב"ה זקוקה לחזור
ולמנות צא"י ו' שנים אחרים אי
נטמאת בסוף מנין כשנטמאת? דלעיל

היה כן שנטמאה בסוף מנין של הארץ וא"כ היתה זריכה למה מירות
כ"א שנה או דלמא בשלא נטמאת ודר' יהודה אליבא דב"ה דוקא
לב"ש לא הוצרכה ל"ד שנים וצ"י שנים ול' יוס סגי: תא שמע
עלתה לא"י וב"ה א"מ ב"ה בשנטמאת ואליבא דב"ה ר' יהודה אומר
לא היתה נזירה אלא י"ד שנה ור"י שנה ור"י יוס מביעי ליה. בלול
גרסין מה שכתבו בספרים ועוד? מתניין וא"מ דלמא ל' יוס היו
מוצלעים ב' שנים הראשונים כגון שעשתה בחור' ו' שנים חסר חדש
ושלשים יוס דקנסא בלרץ [הרין] ו' שנים ולא יותר ונטמאה בסוף ל'
יוס של הקנס ועשתה עוד ו' שנים הרי י"ד זין הכל ועוד קשה למה
לו להאריך דברי ת"ק לא יציא אלא דברי ר' יהודה דקדק מהם
וי"ל דמש"ה מיתיי דברי ת"ק לאווכחי דלמ"ק לא מיירי בהצלתה
דקמי וצבסוף שבע שנים נטמאת ונמאלת מירה כ"א שנה (ול' יוס)
[א"כ] גס דברי ר' יהודה לא מיירי בהצלתה וא"כ י"ד שנים ושלשים
יוס מיבעי ליה: מ"י שהיו שתי בתי עדים מעידות אותו אלו מעידין
וי"ל דמ"מ שתי בתי עדים מעידים אותו אלו מעידים אותו אלו מעידים
אין כאן אלא עד אחד
אמרי וכו' אומר יש
בכלל ו' שנים ושניהם
מעידים על שניהם. ולתנא
גם ב"ה מודים בכת
אחת דנחלקה עדותם: אמר
רב הכל מודים במונה (א)
אהר' מן העדים נז' א'
ועוד שניה והשני אומר נז'

היה כן שנטמאה בסוף מנין של הארץ וא"כ היתה זריכה למה מירות
כ"א שנה או דלמא בשלא נטמאת ודר' יהודה אליבא דב"ה דוקא
לב"ש לא הוצרכה ל"ד שנים וצ"י שנים ול' יוס סגי: תא שמע
עלתה לא"י וב"ה א"מ ב"ה בשנטמאת ואליבא דב"ה ר' יהודה אומר
לא היתה נזירה אלא י"ד שנה ור"י שנה ור"י יוס מביעי ליה. בלול
גרסין מה שכתבו בספרים ועוד? מתניין וא"מ דלמא ל' יוס היו
מוצלעים ב' שנים הראשונים כגון שעשתה בחור' ו' שנים חסר חדש
ושלשים יוס דקנסא בלרץ [הרין] ו' שנים ולא יותר ונטמאה בסוף ל'
יוס של הקנס ועשתה עוד ו' שנים הרי י"ד זין הכל ועוד קשה למה
לו להאריך דברי ת"ק לא יציא אלא דברי ר' יהודה דקדק מהם
וי"ל דמש"ה מיתיי דברי ת"ק לאווכחי דלמ"ק לא מיירי בהצלתה
דקמי וצבסוף שבע שנים נטמאת ונמאלת מירה כ"א שנה (ול' יוס)
[א"כ] גס דברי ר' יהודה לא מיירי בהצלתה וא"כ י"ד שנים ושלשים
יוס מיבעי ליה: מ"י שהיו שתי בתי עדים מעידות אותו אלו מעידין
וי"ל דמ"מ שתי בתי עדים מעידים אותו אלו מעידים אותו אלו מעידים
אין כאן אלא עד אחד
אמרי וכו' אומר יש
בכלל ו' שנים ושניהם
מעידים על שניהם. ולתנא
גם ב"ה מודים בכת
אחת דנחלקה עדותם: אמר
רב הכל מודים במונה (א)
אהר' מן העדים נז' א'
ועוד שניה והשני אומר נז'

ב' נזירות ועוד ד' ועוד ה' כיון דנחת למנינא הוי כאלו מכחישין

עין משפט
נר מצוה

בג א מ"י פ"א מהל'
טומאת מת ה"א:
בר ב מ"י פ"ג מהל'
מירות הלכה ט':

פ' הרא"ש

לא דכ"ע משום אוירא גזרו
הלכן לב"ש די בל' וב"ה
סברי דאפ"ה קנסוה בעיקר
נזירות ולקמן בפ' כ"ג
מוכח כי האי גירסא
דאמרין לקמן אי משום
אוירא למה לי הזאה אלמא
אי משום אוירא אין לה דין
טומאת מת ולא בעיא
הזאה: איבעיא להו
כשנטמאת וה"ק ליה ר'
יהודה דלמ"ק ודאי אמת
היה שנטמאת בסוף
נזירותה ואפ"ה לא היתה
נזירה אלא י"ד שנה דהורו
לה כב"ש להיות נזירה ל'
יוס שנטמאת בסוף ל' יוס
והוצרכה להיות נזירה עוד
ו' שנים: או דלמא כשלא
נטמאת ואליבא דב"ה. ולא
פליג ר"י את"ק אלא בעיקר
המשנה שזכר יהודה אומר
שכן היה המעשה שלא
נטמאת אבל אס נטמאת
היתה צריכה להיות נזירה
כ"א שנה: ח"ש עלתה
לארץ וכו' לא היה צריך
להביא כל זאת המשנה
אלא שרופה דלדק דכי
היכי דלמ"ק נטמאה בסוף
ימי נזירותה הכי נמי לר'
של נזירות א"כ י"ד ולי'
א"כ נטמאת בסוף ל' יוס
מכבי ליה. ואית ספרים
דגרסין י"ד שנה ל' מבעי
ליה דתניא ר' יהודה אומר
שנטמאת ר"י וזאת תורת הנזיר
ביום מלאת אמרה תורה
נטמא ביום מלאת תן לו
תורת נזיר. ואי ס"ד
כשנטמאת ונמאלת דב"ש
כיון שנטמאה בסוף ל' לא
היתה צריכה להיות נזירה
אלו מעידים שגדר ב'
שקבל עליו ב' נזירות ואלו
מעידים שגדר ה' באותה
שעה שאמרו אומר' שגדר
ב' אנו אומר' שגדר ה'.
ומפרי' כגון שהיה מכחשי
ואומר שלא נדר כלל. דאי
שתיק הוי' שתיקווא
כהרואה כדא' בקידושין
פ' האומר גבי נטמא
טהורתיך והלה שותק. ומי'
איכא למי' דמיירי אפילו
בשותק דכיון דבאו ב'
כחות כחות ומכחישות זו
אחת וזו נחבטלו דבריהם והוי'
כאלו לא העידו ולא שייך
הכא למימר שתיקה
בכת א' באה קאמרי ב"ש
דנחלקה עדותם שהאחד
אומר אמת והא' משקר
ואין כאן אלא עד אחד
אמרי וכו' אומר יש
בכלל ו' שנים ושניהם
מעידים על שניהם. ולתנא
גם ב"ה מודים בכת
אחת דנחלקה עדותם: אמר
רב הכל מודים במונה (א)
אהר' מן העדים נז' א'
ועוד שניה והשני אומר נז'